

Utvidgning av Hamra nationalpark

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas regeringens proposition 2010/11:69 Utvidgning av Hamra nationalpark. Utvidgningen innebär att nationalparkens areal ökar från 28 hektar till 1 383 hektar.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	6
Hamra nationalpark	6
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Hamra nationalpark

Riksdagen godkänner att Hamra nationalpark utvidgas med de mark- och vattenområden intill den befintliga parken som anges i propositionen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:69.

Stockholm den 5 maj 2011

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Bengt-Anders Johansson (M), Lars Hjalmered (M), Johan Löfstrand (S), Rune Wikström (M), Helén Pettersson i Umeå (S), Johan Hultberg (M), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Åsa Coenraads (M), Irene Oskarsson (KD), Josef Fransson (SD), Jens Holm (V), Suzanne Svensson (S), Roger Tiefensee (C), Kew Nordqvist (MP) och Lars Tysklind (FP).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Enligt miljöbalken kan skyddet för särskilt värdefulla områden säkerställas genom att de avsätts som nationalpark, naturreservat eller kulturresevat. För att bevara ett större sammanhängande område av en viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd, eller i väsentligt oförändrat skick, kan ett mark- eller vattenområde som tillhör staten avsättas till nationalpark. I propositionen Svenska miljömål – för ett effektivare miljöarbete (prop. 2009/10:155, bet. 2009/10: MJU25, rskr. 2009/10:377) fastslogs att bevarandet av den biologiska mångfalden är en hörnsten i regeringens miljöpolitik. För att nå flera av miljökvalitetsmålen krävs en fortsatt satsning på det breda arbetet med att skydda och hållbart nyttja den biologiska mångfalden. Den biologiska mångfalden är en förutsättning för allt liv på jorden och utgör basen för de ekosystemtjänster som är nödvändiga för mänsklighetens existens. Vidare har åtgärder för att utveckla arbetet med skydd av naturområden redovisats i propositionen Hållbart skydd av naturområden (prop. 2008/09: 214, bet. 2009/10: MJU9, rskr. 2009/10:28). Betydelsen av nationalparker och andra skyddade områden för friluftslivet redovisades i propositionen Framtidens friluftsliv (prop. 2009/10:238, bet. 2010/11: KrU3, rskr. 2010/11: 237 och 238).

Det finns i dag 29 nationalparker i Sverige, varav många inrättades i början av 1900-talet. Hamra nationalpark bildades 1909 som en av de första nio nationalparkerna i landet och en av de första i Europa. Naturvårdsverket tog 1989 fram en nationalparksplan där man redovisade ett antal större områden som med hänsyn till sina stora naturvärden bör ingå i ett riksomfattande system av nationalparker. En översyn av denna plan inleddes under 2005. Då den ursprungliga nationalparken Hamra utgör ett mycket litet skogsområde, 28 hektar, och inte uppfyller dagens kriterier för storleken på nationalparker, undersöktes i samband med översynen möjligheten att utvidga parken. Ett utkast till en ny nationalparksplan sändes i april 2007 på remiss till berörda aktörer. Ett av planens 20 förslag avsåg utvidgningen av Hamra nationalpark. Nya kunskaper och referensramar från den nationella våtmarksinventeringen, Naturvårdsverkets myrskyddsplan för Sverige (2007), inventeringen av skyddsvärda statliga skogar (2003) och Naturvårdsverkets, Fiskeriverkets, Riksantikvarieämbetets och länsstyrelsernas sammanställning av särskilt värdefulla sjöar och vattendrag (2006) var en grund för förslaget till utvidgning av Hamra nationalpark. Förslaget omfattade våtmarker och sjöar runt den befintliga nationalparken, den anslutande Svartåmyran och Svartåns dalsänka ned till Voxnan. Vid remissbehandlingen tillstyrktes utvidgningen av bl.a. Länsstyrelsen i Gävleborgs läns och Ljusdals kommun. En reviderad nationalparks-

plan för Sverige presenterades av Naturvårdsverket i december 2008. I denna föreslogs bl.a. att Hamra nationalpark utvidgas så att den omfattar ytterligare mark- och vattenområden intill nationalparken.

I förslaget till utvidgning har nationalparken dessutom kompletterats i syfte att långsiktigt säkerställa parkens upplevelsevärden och friluftslivets behov. I remissbehandlingen fick förslaget till utvidgning ett stort stöd, dock med vissa reservationer när det gällde jakt-, fiske- och mineralfrågor. Ytterligare samråd i dessa frågor genomfördes under 2010. Hela det område som omfattas av förslaget om den utvidgade nationalparken ägs av staten (Naturvårdsverket). Parken omfattar fastigheten Hamra Kronopark 1:30. Enligt förslaget ska parken förvaltas av Länsstyrelsen i Gävleborgs län.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner att Hamra nationalpark utvidgas med områden intill parken. Utvidgningen innebär att nationalparkens areal ökar från 28 hektar till 1 383 hektar. Syftet med den utvidgade nationalparken är att bevara områdets naturmiljö i väsentligen orört skick och värna ostörda naturupplevelser inom ett avsnitt bergkullslätt med urskogsartad skog, blandmyrkomplex och andra våtmarkstyper samt ett vattendrag med opåverkad hydrologi.

Utskottets överväganden

Hamra nationalpark

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner att Hamra nationalpark utvidgas med de mark- och vattenområden intill den befintliga parken som anges i propositionen.

Propositionen

Regeringen anser att Hamra med sina urskogar och naturskogar samt den i stora delar opåverkade Svartmyraån och Svartån är ett unikt landskapsavsnitt i denna del av Sverige som i övrigt har hårt påverkad natur. Området hyser en rik flora och fauna med många rödlistade arter som påträffats i de olika naturtyperna. Området är även av stor betydelse för friluftslivet. Genom utvidgningen tillförs nationalparken väl dokumenterade höga kvaliteter i form av värdefulla våtmarker och en ådal med ett orört vattendrag och omgivande naturskogar. Parken får därmed en annan karaktär och roll i nationalparkssystemet. Genom utvidgningen ges också nya, förbättrade möjligheter att ta emot besökare och erbjuda goda naturupplevelser i nationalparken till gagn för det rörliga friluftslivet och naturbaserad turism. Regeringen anser att utvidgningen innebär sådana väsentligt höjda värden för Hamra som nationalpark och som representativt område för det norrländska skogs- och myrlandskapet att utvidgningen är väl motiverad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens överväganden och tillstyrker att Hamra nationalpark utvidgas med de mark- och vattenområden som anges i propositionen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2010/11:69 Utvidgning av Hamra nationalpark:

Riksdagen godkänner att Hamra nationalpark utvidgas med angivna mark- och vattenområden intill den befintliga parken.